

Nutritionssituationen på ett universitetssjukhus – en ögonblicksbild

Jeanette Sjölander Dietist Avd. för Klinisk Nutrition, Universitetssjukhuset i Lund (USiL)
Maria Danielsson Sjuksköterska Institutionen för Hälsa, Vård och Samhälle, Lunds Universitet

Carin Andersson Dietist Avd. för Klinisk Nutrition, USiL

Åke Nilsson Läkare Avd. för Klinisk Nutrition, USiL

Rosemarie Klevsgård Chefssjuksköterska, Dr.Med.Vet Sjukhusledningen USiL

Kerstin Ulander klinisk lektor, doktor i medicinsk vetenskap Institutionen för hälsovetenskaper, Högskolan i Kristianstad

Albert Westergren Docent, Klin. Lektor Inst. för Hälsovetenskaper, Högskolan Kristianstad

Bakgrund

Det är välkänt att betydande nutritionsproblem finns inom slutenvården. Som ett led i pågående nutritionellt kvalitetssäkringsarbete på USiL genomfördes en punktprevalensstudie avseende malnutrition inom 23 verksamhetsområden den 27:e mars 2007.

Metod

En modifierad version av ett enkätformulär som tidigare använts i liknande omfattande kartläggning på särskilda boenden och mindre sjukhus i Skåne nyttjades (Westergren et al). Studien genomfördes under en dag av personal och studenter på respektive avdelning. Totalt ingick 47 avd. Totalt 81 % (n=624) av tillfrågade patienter valde att delta. Fördelning mellan män och kvinnor var jämn (52 % respektive 48 %) och medelåldern var 65 år. Medelvårdtiden vid tillfället för bedömningen var 6 dagar. Tre kriterier användes för att bedöma om risk för undernäring förelåg: (1) Ofrivillig viktminskning (oavsett tid & omfattning); (2) Ätsvårigheter (t.ex. nedsatt aptit, sväljning, ork, motoriska störningar); (3) Body Mass Index, BMI <20 (<69 år) eller BMI <22 (>70 år). Måttlig eller hög risk för undernäring ansågs föreligga om två eller tre kriterier var uppfylla (Samarbetsorganet för Nutritionens Utveckling i Sverige, 2004). Övervikt bedömdes enligt följande: BMI >25 (<69 år) eller BMI >27 (>70 år).

Resultat

På USiL förelåg måttlig eller hög risk för undernäring hos 36 % av patienterna, 35 % hade ofrivillig viktminskning, 20 % hade lågt BMI samt 45 % hade ätsvårigheter. Förekomst av övervikt var 38 % medan 42 % hade normalt BMI. Inom USiL förekom stora variationer. Specialiteter med störst risk för undernäring var kirurgi (54 %), onkologi (56 %), lungsjukdom (58 %), urologi (60 %) och hematologi (70 %). Användning av protein- och energität kost (3 %) samt användning av näringsdrycker/berikningsprodukter (22 %) var låg. Näringsdrycker hade mellan 0 och 43 % av patienterna (vanligast inom njurmedicin). Samtliga verksamhetsområden hade färre än 10 % med protein- och energität kost. Flest patienter med behov av hjälp för att äta fanns inom neurologi (36 %).

Sammanfattning

Både övervikt och risk för undernäring är vanligt förekommande på universitetssjukhuset i Lund. Mindre än hälften av patienterna har t.ex. ett BMI som ligger inom normalgränserna. Protein- och energität kost samt användning av näringsdrycker/berikningsprodukter är underutnyttjat när det ställs i förhållande till antalet patienter med risk för undernäring. Studien ger således viktig information för att belysa problemen och ge underlag för fortsatt nutritionellt kvalitetssäkringsarbete.